

# DOBROBYT

CZASOPISMO GOSPODARCZE ORGAN KLUBÓW PRACY.

Nr. 1.

MAJ 1935.

Rok IV.

Redakcja i Administracja  
Kraków, Kazimierza Wielkiego 95. Telefon 166-40.

Oddział poznański i pomorski  
Bydgoszcz, ulica Długosza 5. m. 5



## Józef Piłsudski 1867—1935

Józef Piłsudski przewidział na lata całe naprzód, że nastąpi jakiś przełom dziejowy, a geniusz jego wyrzeźbił z tego objawienia drogowskaz, że na to coś, co ma nastąpić TRZEBA BYĆ PRZYGOTOWANYM.

Gdyby jego żelazna wola TEGO POGOTOWIA nie zorganizowała, mocarstwo-wość Polski, mogła była łatwo pozostać nadal jedynie w pleśni wieszczów, lecz na karcie Europy zabrakłoby jej napewno. Przykłady innych narodów, którym nikt nie stworzył tego pogotowia, mówią o tem wyraźnie i dowodnie.

Józef Piłsudski widział Polskę mocarną, suwerenną wczesniej niż każdy ze współczesnych, a niezłomna wiara w swoje posłannictwo obdarowała Go nadludzką energią, tak wielką, że przeżyliśmy dzięki Niemu cud odrodzenia Polski i cud skojarzenia rozległych polskich ziem w jeden organizm.

Czyn Józefa Piłsudskiego, to czyn dla milionów, a dziedzictwo tym czynem nam przekazane obowiązuje nas Polaków więcej niż przysięga.

## REFLEKSJE

Nadchodzi lato. — Sezon wakacyjny.

Dla obserwatora dynamiki psychologii społecznej okres zmienny bezwładem czynów. To co prasa nazywa „sezonem ogórkowym”, to nie żaden wymysł dziennikarski, — to prawda znajdująca niezaprzeczalne potwierdzenie w znikomej zainteresowaniu się zbiorowisk ludzkich sprawami szerszych horyzontów.

Warstwa kulturalnie przodująca pogrąży się w *dolce far niente*, w wypoczynku, który może nawet stać się biologiczną potrzebą struktury materialnej powłoki ducha ludzkiego w obecnym jego studjum rozwojowem.

Istnieją jednak funkcje społeczne, których nie wolno „urlopować” nawet w czasokres wakacyjny. Do takich funkcji zaliczyć należy walkę z chorobą

ustrojową, walkę z bezrobociem. Zawieszenie tej walki „na kołku” choćby przez kilka tygodni w roku, nawet w okresie odprężenia wynikającego z robót sezonowych i zastrzyków funduszy państwa, kwalifikujemy jako niehumanitarne samolubstwo. Kto zna głód, głód przymusowy, długotrwały w całym jego wstrząsającym realizmie, ten zrozumie, że nie miesiąc, nie tydzień, lecz każda doba, a nawet każda godzina oczekiwanian na pożywienie — to tortura.

Bezrobocie, to wytwórnia głodu i rozpacz. Kto zatem uchyla się od walki z bezrobociem, choćby przez rzeźm wakacyjny, ten pośrednio staje się aliantem siewcy zła i burzy.

Ten, kto prawdziwego głodu nie zaznał, ten głodnych nie rozumie. Znany powiedzenie do lokaja pewnego bogacza, któremu podczas wykwintnego

śniadania jakiś biedak przedstawiał swą nędzę: „*Johann wirf ihn hinaus, sonst bricht mir das Herz!*“).

Większością to większość obywateli wśród naszych Czytelników, nie zna co to jest głód, lecz mimo to ufamy, że znajdują się między nami Ludzie Dobrej Woli, którzy w zrozumieniu postępowania kultury wyższego ducha, nie będą rozkoszować się ferjami zupełnie egoistycznie, w zobojętnieniu na ból fizyczny i psychiczny milionowych rzesz naszych braci bezwinnie cierpiących nędzę razem z dzieciarnią, a więc z tem młodem pokoleniem, które ma tworzyć w przyszłości społeczność naszej ukochanej Polski.

\*) „Janie, wyrzucił go za drzwi, bo serce gotowe mi pęknąć z bólu!”

**Czeladźni Adresaci, którzy nie zamierzają poprzeć naszej ideowej gospodarczej akcji, abonamentem „Dobrobytu” raczą nas o tem zawiadomić, aby nie narażać wydawnictwa na straty.**

## Problemy pieniężny w zwierzciadle ekonomisty francuskiego Jana Lebađię

Od dnia 21 września 1931 r., to jest od daty, kiedy funt szterling dał sygnał odłączenia od paritetu złota, niektóre ważne wartości monetarne, jak yen japoński, korona szwedzka i dolar amerykański poczęły spadać gwałtownie w dół, a grafikon tego spadku przypomina tywo wodosпад Nisargy.

Frank francuski nie pozostał za tym sygnałem i od r. 1928 zatrzymał poziom w stosunku do złota: 61 miligramów.

Do polityki pieniężnej Francji przystąpiło się 5 państw: Holandia, Szwajcaria, Polska, Włochy i Belgia. Wszystkie te waluty utworzyły grupę nazwaną „blokiem złotych”. Lecz już w lutym 1935 hry włoskie zawięzły wciną koronę, a w niedługim czasie potem Belgia zadeklarowała dewaluację swego pieniądza o 25%. Konwersja złota polskiego jest biorąc rzecz praktycznie również zawieszona. Utrzymanie franka szwajcarskiego w parytecie złota wchodzi w fazę rozważań i dyskusji, tem charakterystyczniejszą, że waluty, szwajcarska i holenderska reprezentują wyjątkowo nienaruszone dotychczas wartości przedwojenne w przeliczeniu na złoto.

Tylko jedyny Holen holenderski może się obronić przed mocą dewaluantów, na czele których występuje M. Deterding znany mganat naftowy.

Blok złotych kruszy się.

Co się stanie z frankiem francuskim?

Złoto nie wykazuje wcale żadnych tendencji, aby napływać do Banque de France, podczas kiedy M. Pawił Haysaud, były minister finansów i jego zwolennicy rekrutujący się z wszystkich partii politycznych prą do dewaluacji rozpoczynając atak argumentami, na które nie łatwo jest odpowiedzieć.

Frank francuski nie zdoła ostać się na swym piedestale złota. On musi dostosować się do zmian walutowych zagranczy z powodu łączności z złotem, ponieważ **wszystkie waluty, czy chcą, czy nie chcą spotykają się na międzynarodowym rynku wymiary, na którym rządził ceny.**

Od czasu kiedy Anglia zdawała swa funta, rozpiętość pomiędzy importem a eksportem angielskim zmniejszała się wydatnie, a wahanis eksportowe zdają się uspokajać w dalszym do poziomu stabilizacji. Ta tendencja do stabilizacji zdaje się być zapowiedzią odrodzenia ekonomicznego.

Waluta angielska porusza za sobą „satellitów”, którzy towarzyszą jej od sterowego dnia zmłaki. Typem takiego satelity jest korona szwedzka. Z obserwacji handlu zagranicznego Szwecji i Kanady widać od roku 1934 wyraźną poprawę stosunków handlowych w tych krajach, a co ciekawsze, że we wszystkich 49 krajach bloku szterlingowego można spoznać analogiczne objawy.

Stany Zjednoczone zdawały swą piędzidł oficjalnie w dotu, w którym Roosevelt i dewaluację proklamował t. j. 8 maja 1933 r. Nadprodukcja amerykańska poczęła bić od tego

momentu wszystkich swoich konkurentów, którzy poczęli się bronić i bronią się jeszcze aktualnie chwytami celnymi i kontyngentowymi.

Dewaluacja dolara została spowodowana kryzysem **wewnętrznym**. To nie przekłada, że pewnego razu spadek dolara uproporcjonalizował się pozytywnie do spadku rywala anglo-saskiego, do spadku funta. Na propozycje stabilizacji łącznej odpowiada jednak jedna strona, drogocja „Chcemy mieć wolną rękę”.

Handel zagraniczny U. S. A. wykazuje od czasu spadku jej waluty, zwryżkę.

Trzecia wielka waluta, yen japoński, naśladowała polczną walutę anglo-saskie. Porzuciwszy parytet złota w tym samym czasie skoro e i funt angielski, yen prolongował swym spadek poniej poziomów dolara i funta. Podczas gdy dewaluacja walut anglo-saskich zatrzymała się około 40%, w grudniu 1934 r. yen porzucił swój poziom z r. 1932 i obniżył się ponownie z początkiem 1935 r. o 65% parytetu.

Anglosasi zostali wypredzeni przez wielką walutę azjatycką. Japonczycy mogli pozwolić sobie na taką obniżkę dzięki dyscyplinie zmonopolizowanych kredytów japońskich. Rezultat?

Rowary japońskie są sprzedawane po 50 franków na terenie Marokka, któremu jego statut celny ułatwia wykorzystanie wojny walutowej.

Jeteli będziamy analizować ruch handlowy bloku złotego, to spostrzemy, że handel zagraniczny Francji wykazuje spadek prawie tak gwałtowny, jak gwałtowną jest zwykła handlu japońskiego. Z Belgiją jest jeszcze gorzej. Nie wiele lepiej przedstawia się handel zagraniczny Włoch, pomimo niewiadzalnej marży turystyki, która rząd faszystowski proteguje specjalnymi sposobami. Szwajcaria i Holandia przetrwały handlowo to samo co Franca.

Nie ma innego wyjścia dla bloku złotego jak porzucenie aktualnego parytetu złota w sposób Wielkiej Brytanji i jej 49 satellitów.

Cóż się dzieje z rublem, marką i pengiem w wojnie walut? Te waluty reprezentujące razem ponad 200 milionów Europejskich, dalekie są od samodzielnościwa brasy funta, czy dolara. One ustojają pracować autonomizować. Są to waluty „samozródne” do których zaliczyć trzeba będzin prawdopodobnie niedługu również hry włoskie.

Gdybyście nie chcieli rozpoznać tajników tej „autonomiji”, nie zrozumiałbyście nigdy w jaki sposób Niemcy mogą poświęcić 2 miliardy marek (12 milionów franków), na swe bieżące wydatki wojkowe.

Otóż może ktoś nie wie, że marka niemiecka posłada 2,5%, pokrycia złotem, a bilety Banque de France 80,72%.

Wiercie mi — w tym świecie faktów na samym końcu rozstrzyga jednak zawsze tylko powodzenie, a to powodzenie może osiągnąć trwale tylko ten, który coś umie,

Dr. Schacht (Berlin).

Mimo to marka niemiecka jak i rubel sowiecki nie zmieniły swego stosunku do walut zagranicznych. Wyjaśnienie tego faktu jest proste: jedna i druga waluta, niemiecka oraz sowiecka **jest używana wyłącznie na rynku wewnętrznym swego kraju**. Do wymiany międzynarodowej tak samo Niemcy jak i Rosja używają swoich towarów zapomną specjalnych urzędów, które czuwają nad tem, aby kupować zagranicą tylko tyle na ile pozwala ich własny eksport za który wchodzi w posiadanie **czudzych walut**.

Zycie wymisłego ekonomistów z 1914 r., którzy przepowiadali trwać wojny światowej najwyżej na długość 3 miesięcy z braku funduszy państwowych. To byli ekonomiści liberalni ze szkoły Manchester'a, t. zn. ze szkoły „wolnej” — wymiany pod znakiem sterlinga. Wzrost 1914—1918 pokazała co po trafili kredyty narodowy pod wszystkim jego postaciami.

Autarkie gospodarcze jak rosyjska, niemiecka, węgierska odbyły się bez proklamacji suwerennych czy imperialistycznych. Jest to całkowitym dowodem, że w kraju dyscyplinowanemu można stworzyć wewnętrzną fikcję zła, jeżeli oprze się na technice bankowej doskonałej.

Czy należy naśladować dewaluację funta sterlinga?

Każdy kraj, który chce dewaluować swój pieniąż, powinien wzorować się na technice walutowej funta sterlinga przez wciągnięcie do akcji „funduszu wyrównawczego” dysponującego odpowiednimi rezerwami zła. A ponadto konieczna jest silna dyscyplina bankierska, która stwarza się widmem etalazacji.

Gra dewaluacyjna byłaby bezspecznie wygraną, gdyby załka cen wynikająca z dewaluacji nie była korygowana przez taryfy celne wielkich narodów handlowych. Handel zagraniczny zależy jednak od przywołów lub zagraniczej.

Nie istnieje już „wolna” wymiana” ugruntowana na podaż i popycie w obecności zła jako niezależnego arbitra.

Złota przestało być faktycznym czynnikiem polityki gospodarczej narodów.

Ponadto w obliczu dewaluacji nigdy niewiadomo jak się ułożą ceny wewnętrzne.

W Anglii gdzie tezurarzja nie istnieje dzięki całkowitemu użytkowaniu depozytów bankowych apaków zewnętrzny funt w złocie nie obniżył wartości użytkowej funta papierowego wewnątrz kraju. Ten sam fenomen notują Stany Zjednoczone.

We Francji na 82 miliardy biletów emilowanych przez Banque de France 47 500 milionów było w odcinkach 1000 frankowych. Wypódrodkowano, że 30 milionów tych biletów „tysiączek” leży tezurarzjowych. W laktiej manierze postępowania

każda inflacja przynosi tylko dolegliwosci inflacyjne bez korzyści dla państwa, dla którego esencją takiego zabiegu jest przejście wolnoziemnie budżetu. W tej strukturze gospodarki pieniężnej leży czarny punkt dewaluacji franka. Gdyby ten czarny punkt nie egzystował, to nie dyskutowanoaby obecnie kwestyj dewaluacyjnych, gdyż nieobecność takiej olbrzymiej tezurarzji wystarczałaby, aby zapewnić odpowiednie dochody skarbowi.

Poprawa bez dewaluacji jest możliwą Błąd, który osłabił francuskie środki pieniężne z r. 1928, nie przewidywał, że **emilja banków pod znakiem zła, wywozy inne źródła emilji legalnej, jedynie żywołnej, która bierze za podstawę eskont efektów handlowych**.

Te obligacje handlowe (lettre de change du commerce), Mollien, założyciel statutu Banque de France (1808) określał jako **letyżne**, mogące usobować „tytuł” biletów bankowych. On nie wierzył Czy złoto, czy towary przedstawią naturalnie przedmioty wymiany?

Takie „mamaie fondante” funkcjonowały wpaście w małej komunie Tyrolu.

Po konferencji w Londynie, po czerwiec 1933 r. na żądanie prezydenta przedstawił Jan Labadié swe myśli w następującej propozycji reformy:

1) Zredukować cyrkulację zła pieniężnego w Banque de France i usunąć z obgu biletu niebezpiecznie tezurarzjowane.

2) Odbudować handel papierami wartościowymi, przez państwowe zagwarantowanie ich w Banque de France, względnie przez gwarancję za ewentualne straty pochodzące z efektów niewypłaconych. Te efekty byłoby rozdawane w formie państwowej na wzór zwykłych polis. Cały kredyt anglo-saksoński jest fundowany na podpisie indywidualnym. Tak samo kredyt pieniężny francuski znalazłby oparcie w swem siedlisku naturalnem na portfelu handlowym Banque'u de France, jak to uznawał Mollien. Złoto znalazłoby się uwolnione ipso facto i bez żadnych dewaluacji mogłoby wypłacać swe funkcje w obrocie zewnętrznym.

Historja francuska zna podobny precedens z r. 1848, kiedy sytuacja była także tak krytyczną jak dzisiaj. Wtedy rząd prowizoryczny wydał znakomity dekret z 7 marca, dzięki któremu zainicjowano odbudowę narodowego portfela handlowego. To dzieło udało się tak dobrze, że doło początek „Comptoir national d'escompte de Paris”, która to instytucja stała się przedkiem wszystkich wielkich francuskich zakładów kredytowych.

**Bieda-szybowcy, którzy chcą: a) ulegalizować swą pracę, b) powiększyć bezpieczeństwo życia, c) zorganizować swą produkcję i sprzedaż, d) usunąć niepewność codziennego jutra zechcą zgłosić się pisemnie „Dobrobyt”, Kraków, Kazimierza Wielkiego 95.**

## Przebłyksi światła

Pod tym tytułem notować będzie „Dobrobyt” różne przejawy aktualne, potwierdzające nadchodzące zmiany ustrojowe, a wszególności potwierdzające żywołność myśli gospodarczych i etycznych zawartych w „Planie nowego ustroju gospodarczego Polski” opracowanego przez Tadeusza Ostrowskiego.

### Stany Zjednoczone.

Do najpopularniejszych ludzi w U. S. A. należy ksiądz Jakób Coughlin niezmordowany popularyzator encykliki „Quadragesimo Anno”, który przez radio głosił kazania w duchu encyklicznym. W r. 1933 jeden z abonentów rdzowych zażądał przeprowadzenia ankiety, czy należy rozpowszechnić w Ameryce takie katolickie kazania. Na tę ankietę nadeszło 137 000

odpowiedzi domagających się kontynuowania tych prelekcji ekonomiczno-etycznych. — Popularność wykładów Coughlina rosta z tygodnia na tydzień, tak wysoce, że dziś 27 rozgłosił amerykańskiego podaje regularnie słowa tego działacza encyklicznego wielomilijonowej rzeszy słuchaczy, a specjalny sekretarz ją załatwia olbrzymią korespondencją (dziesiątki tysięcy dziennie) w tej akcji wynikną. Nawet wyznawcy niekatolickich religij wyrażają uznanie dla jego pracy, dzięki to której ludność dowiedziała się, że Kościół katolicki posiada własną głęboką doktrynę ekonomiczną, która zawiera cenne **dobrowskazy** społeczne dla wszystkich narodów świata cywilizowanego.

**Jeżeli zachodnia Europa nadal będzie odwartościowywać swoje waluty i trwonić swe towary (dumping), to musi się zrujnować.**

Brinckmann dyr. Banku Rzeszy (Berlin).

## Brazylja.

Ameryka południowa, która owczym pędem wprowadziła ograniczenia imigracyjne wzorując się na głupstwie Stanów Zjednoczonych A. P., spozstrzegła się, że to zarządzanie odbija się ogromnie niekorzystnie na rozwoju gospodarczym Nowego Świata.

Z zastojem ruchu kolonizacyjnego ustala praca nad udostępnieniem dla kultury gospodarczej bogatych, rozległych lecz niedoludnionych obszarów.

Brazylijskie czynniki rządowe ocknęły się szczęśliwie dość wcześnie i aby złó naprawić, ogłoszono ostatnio projekt nowej ustawy kolonizacyjnej, na podstawie której rząd federacyjny nada wielkie koncesje poszczególnym przedsiębiorstwom kolonizacyjnym, wspomagając ich akcję dostarczaniem maszyn, narzędzi rolniczych oraz zwierząt gospodarczych.

Projektowana jest 10% amortyzacja w ratach rocznych. Ustawa nadmienia, że inicjatywa prywatna będzie traktowana na równi z rządową. Ponadto no-

we kolonie będą zwolnione od wszystkich podatków i opłat na przeciąg 10 lat, a co najciekawsze poszczególne kolonie będą upoważnione do emitowania bonów kredytowych z ważnością obiegową 10-letnią, a gwarantując za ich pełną wartość przejmie „Brazylijski Bank Państwowy”. —

## Rosja.

W czasokresie ostatnich Świąt Wielkiejnocy wszystkie cerkwie rosyjskie nie wyłączając moskiewskich były przepelnione spragnionymi religii „bezbożnikami”.

Sowiety wydały zarządzenie wyznaczające premje za przyehówek hodowlany zwierząt gospodarczych, tak w kolektywach, jak i w gospodarstwach indywidualnych.

Nadmienić należy, że już 2/3 całej bobowli uznano jako własność indywidualną członków kolektywów jak i gospodarzy samodzielnych.

# Myśli Florjana Znanieckiego

(autora dzieła: Ludzie terazniejsi, a cywilizacja przyszłości).

Stowarzyszenie Utopistów założone przed dwoma laty w Stanach Zjednoczonych zdołało pozyskać w krótkim czasie dziesiątki tysięcy członków, dzięki głoszonej w swych postulatach prawdzie, że to co dzisiaj uważamy za „utopję” wyrażającą w aktualnych pojęciach tylko fantastyczność i nieosiągalność rzeczy, może stać się jednak realne i osiągalne. — Rozwój kultury uczy nas wyraźnie, że to co było **kłedyś** „utopją”, zostało dziś urzeczywistnione.

Przym w tem stowarzyszeniu wiodą „technokraci” którzy wskazują na nadechodzącą zmianę ustroju, jako odeprzeć się niedający skutek zwycięstw nauki i techniki, dziedzinach metod produkcji, udoskonalanej bezustannie wzmagającą się wydajnością maszyn.

Znaniecki pisze w swem dziele: „Dziś poraz pierwszy w dziejach ludzkości ma środki techniczne do tego, aby przy należytej organizacji wytwórczości i spożycia, wszystkim raz na zawsze zabezpieczyć od niedostatku, wszystkim zapewnić bez przerwy i wahań warunki materialne, wystarczające dla normalnego rozwoju i funkcjonowania pełni władz organicznych. Gdybyśmy wyzyskali całkowicie posiadane materiały, narzędzia i metody wytwórczości rolniczej i przemysłowej i wyzyskali istniejące środki komunikacji dla udostępnienia wytworów wszystkim, którzy ich potrzebują, każdy człowiek na kuli ziemskiej miałby dostateczne i urozmaicone pożywienie, ubiór czysty i zastosowany do klimatu, wygodne estetyczne, i higieniczne mieszkanie, opiekę zdrowotną niemal podwajającą dzisiejszy przeciętny wiek ludzki, rozrywki wystarczające dla równowagi duchownej. Co

więcej, tego upowszechnienia dobrobytu dokonaby można zmniejszając jednocześnie do nakreślonej przez higienę normy, pracę wszystkich ludzi dorosłych, którzy dziś pracują nad miarę, znosząc wszelką pracę dzieci i młodzieży, która szkodzi ich rozwojowi, dając zmęczonym, schorowanym, starym, odpoczynek, oraz uwalniając od pracy techniczno-ekonomicznej tych, których zdolności twórcze w innych leżą dziedzinach. Bo już w chwili obecnej energia wytwórcza ludzkości jest pomnożona więcej niż dziesięciokrotnie przez energię zaczerpniętą z przyrody”. („Technokraci” obliczają, że energia wytwarzania dzisiaj przez maszyny równa się mniejwięcej sile 565 milionów koni mechanicznych, t. j. sile 5.650.000.000 par rąk ludzkich.

Maszyny więc wykonują pracę takich rozmiarów, które bez maszyn człowiek mógłby osiągnąć, gdyby zaludnienie globu ziemskiego było 3 razy większe niż obecnie i gdyby wszyscy pracowali fizycznie w pocie czoła).

Znaniecki sympatyzujący duchowo z „utopistami” twierdzi, że zachodzi ważna różnica pomiędzy myślą utopijną dawnej przeszłości, a wizjami społecznymi dnia dzisiejszego. Tamta myśl płynęła tylko z tęsknot moralnych, dzisiejsze natomiast wielkich „możliwości” rodzą się na gruncie tendencji realnych, przelotceści natury gospodarczej, fascynujących zwycięstw nauki, nowego układu sił społecznych. Dlategoż liczni socjologowie i ekonomiści współcześni dążąc do ucieleśnienia wielowiekowego marzyliświata, posiadają faktycznie szanse zwycięstwa.

Właściciele nieruchomości przez „kryzys” warzających pracy, którzy chcą je uruchomić i akceptują zasadnicze warunki określone „Planem nowego ustroju gospodarczego w Polsce”, zechcą zapodać swoje warunki

„Dobrobyt” Kraków, ul. Kazimierza Wielkiego 95.

## Notatki eksportowe

### Marokko.

W 9 miesiącach 1934 wywoziła Polska do Marokka 2,245 ton towarów wartości 3,233 tyś fr. franc. W porównaniu z takim samym czasem z r. 1933 (2.280 ton towarów wartości 2.274 tyś fr.) stwierdza się wzrost wartościowo o 42%<sub>100</sub> przy prawie niezmiennym tonażu towaru.

#### WYROBY TEKSTYLNE:

80 ton, wartość 1.243 tys. fr. fr. (2-krotny wzrost wartościowy w stosunku do r. 1933). Przeważa odzież męska bawełniana, drugie miejsce zajmuje wełniana. Polska odzież bawełniana figuruje w imporcie marokańskim na 2-gim miejscu po Francji. Polska odzież wełniana na 3-cim miejscu po Francji i Anglii. — W dostawach bielizny (męskie koszule bawełniane zajmujemy 6-te miejsce po Francji, Japonji, Czechosłowacji, Włoszech i Hiszpanji).

#### DRZEWO (joda i sosna tarta, oraz dykty):

Tylko dykty wykazują 26% wartościowego wzrostu w stosunku do r. 1933. W dyktach zajmuje Polska 1-sze miejsce przed Hiszpanją i Sowieciami. Reszta drzewa bez zmiany.

#### PARAFINA:

Wśród importerów zajmuje Polska 4-te miejsce po U. S. A., koloniach brytyjskich i po Belgii. Jedyne w dostawie świec parafinowych wybił się na 2-gie miejsce po Anglii. Obrót bez zmiany.

#### FAJANS (wyroby sanitarne):

Polska zdobywa 3-cie miejsce powiększając dostawy dwukrotnie.

#### MEBLE GIĘTE i inne meble:

Wzrost 4-rokrotny w stosunku do r. 1933.

#### PRZETWORY MIĘSNE:

Wędliny i parówki w puszkach wykazują pomysłny rozwój handlowy.

W III-cim kwartale 1934. pojawiły się w Marokko na rynku, polskie rękawiczki skórzane i guziki. Inne artykuły bez zmiany.

### Algier.

#### DRZEWO:

Możliwość zbytu drzewa polskiego w Algierze kształtują się dość pomyślnie.

Kontyngenty na drzewo budulcowe rozdziela generalny gubernator Algieru, inne kontyngenty na dykty, meble z drzewa i różne wyroby drzewne rozdziela na Algier specjalny komitet w Paryżu 33 Rue Faidherbe. Tylko nieobrobione klepki dębowe nie są skontyngentowane.

W r. 1934 importowaliśmy do Algieru 1,812 ton drzewa i wyrobów drzewnych.

a) Drzewo budulcowe: 1486 ton (r. 1933 — 667 t.)

b) Klepki dębowe: 116 ton (r. 1933 — 38 ton)

Odbiorcy klepek dębowych są zadowoleni.

c) Dykty 229 centn. (r. 1933 — 631 centn.)

Zmniejszenie dzięki ograniczeniom kontyngentowym.

Dostawcami Algieru są głównie Jugosławia i Rumunja. W opinji drzewo szwedzkie, fińskie i rosyjskie uważane jest za lepsze od polskiego. Drzewo

polskie cierpi przez przeładunki, dzięki brakowi bezpośredniej komunikacji morskiej z Algierem.

### Hiszpanja.

Z dotychczasowych skromnych obrotów handlowych pomiędzy Polską, a Hiszpanją, ta pierwsza wynosiła zawsze dla siebie aktywne saldo handlowe. W r. 1933 saldo to wyrosło do kwoty 9.448.000 zł.

Do końca r. 1934 nie istniał pomiędzy Polską a Hiszpanją żaden traktat handlowy, a obecnie już istniejący, zostanie tylko papierem, jeżeli inicjatywa handlowa prywatna nie zdoła go zrealizować. — Przy tej kwestji trzeba pamiętać, że tem czem dla Polski jest żyto i ziemniaki, to dla Hiszpanji pomarańcze i oliwki.

Polska jest znana w świecie handlowym Hiszpanji przede wszystkim z ceł na pomarańcze i z kontyngentu na oliwę. Pomarańcze kosztuje w Hiszpanji zaledwie 1—2 groszy.

Polska może rentownie wywozić do Hiszpanji: przedewszystkiem fasole, ziemniaki — sadzeniaki, mączkę ziemniaczaną, nasiona buraczane, klepki do beczek, podkłady kolejowe, papierówkę i parafinę.

#### Hiszpanja odwrotnie:

Pomarańcze, banany, winogrona, melony, cytryny, figi, rodzynki, orzechy, oliwki i z nich oliwę, migdały, wino, korzenie, garbniki i rudę miedzi. — Niektóre z tych produktów wzbudzają wprost zdziwienie swą taniością. —

### Uwagi ogólne.

Jeżeli chcemy eksportować, to musimy również importować, gdyż w czasach ostatnich zapomniał powszechnie handel kompensacyjny i ta wzajemność będzie coraz wybitniejszym promotorem handlu międzynarodowego.

Wyteczną polityki gospodarczej Polski w handlu zagranicznym na odcinku funkcji eksportowych powinny być następujące, wprost dogmatyczne zasady:

1) W pierwszym rzędzie eksportujemy produkty gleby i produkty hodowli rolników.

2) Eksportujemy wyłącznie produkty z własnych surowców.

3) Nieeksportujemy produktów obcego kapitalizmu w Polsce pod żadnym warunkiem.

Ten ostatni punkt wyda się pozornie absurdalnym, lecz taki życzy pomyślnego rozwoju naszej gospodarcze narodowej, ten musi zrozumieć, że w jednym organizmie zawsze jedne komórki rozwijają się kosztem drugich. — To samo prawo obowiązuje w organizmie gospodarczym. — Eksport oznacza rozwój źródła eksportującego, jeżeli wstrzymamy eksport produktów obcego kapitalizmu w Polsce, to automatycznie wstrzymamy rozwój tego kapitalizmu, z matematycznie nie obliczalną korzyścią dla narodowej gospodarki suwerennej Polski, suwerennej dotychczas niestety tylko politycznie a nie ekonomicznie.

Przewidujemy wzrost antysemityzmu także w Polsce



# Deklaracja członkowska

Niniejszem zgłaszam swoje członkostwo miejscowego bezstatutowego i bezwkladkowego KLUBU PRACY, oraz oświadczam, że będę się starać pozyskać wedle najlepszej woli na członków co najmniej dwie osoby dla rozpowszechnienia tej polskiej społecznej organizacji gospodarczej. W tym celu proszę o przesłanie dalszych deklaracji członkowskich.

....., dnia 193

(imię i nazwisko)

(adres)

Wypełnioną deklarację należy przesłać w otwartej kopercie z nadglówkiem „Druk” ze znacznikiem 5 gr. p. a. „Dobrobyt”, Kraków, ul. Kazimierza Wielkiego 1. 95.

# Deklaracja założycielska

W zrozumieniu potrzeby założenia podwalin pod BANK PRACY, oraz w zrozumieniu konieczności zwiększenia polskiego stanu posiadania na Górnym Śląsku, zgłaszam udział jako Członek Założyciel w budowie spółdzielczości węglowej i deklaruję wpłatę

..... udział po 10 zł. = ..... zł.

(słownie ..... złotych)

kóre wpłacę po ukonstytuowaniu się spółdzielni węglowej konsumentów.

Równocześnie na pokrycie kosztów wstępnych przesyłam tytułem wpisowego zł. 3— na konto »Powściągliwość i Praca« w P. K. O. nr. 411.160.

....., dnia 193

(imię i nazwisko)

(adres)

Wypełnioną deklarację należy przesłać w otwartej kopercie z nadglówkiem „Druk” ze znacznikiem 5 gr. p. a. „Dobrobyt”, Kraków, ul. Kazimierza Wielkiego 1. 95.

# Zamówienie

Niniejszem zamawiam abonament czasopisma »Dobrobyt«, organ KLUBÓW PRACY, przysyłając prenumeratę na konto drukarni »Powściągliwość i Praca« w P. K. O. nr. 411.160.

za 12 miesięcy . . . . . 9 00 zł.  
„ 6 „ . . . . . 4 50 „  
„ 3 miesiące . . . . . 2 50 „

....., dnia 193

(imię i nazwisko)

(adres)

Wypełnione zamówienie należy przesłać w otwartej kopercie z nadglówkiem „Druk” ze znacznikiem 5 gr. p. a. „Dobrobyt”, Kraków, ul. Kaz. Wielkiego 95.

# Zamówienie

Doła stempla pocztowego.

Niniejszem zamawiam dzieło ekonomiczne p. t.

## Plan nowego ustroju gospodarczego w Polsce

broszuruwany za cenę zł. 6 razem z przesyłką pocztową w opr. płócienn. „ „ 10 „ „ „

Należność:

- przesyłam przez P. K. O. na konto nr. 411.160 Drukarni »Powściągliwość i Praca« w Krakowie.
- należy pobrać przez zaliczenie pocztowe, którego rzeczywiste koszty pokryję.

(imię i nazwisko)

UWAGA: Ażeby uniknąć kosztów pobrania pocztowego, należność prosimy wpłacić na pocztę do P. K. O. przy zamówieniu.

Wypełnione zamówienie należy przesłać w otwartej kopercie z nadglówkiem „Druk” ze znacznikiem 5 gr. p. a. „Dobrobyt”, Kraków, ul. Kazimierza Wielkiego 1. 95.

## MAŁOPOLSKA SPÓŁKA ROLNA

Spółka s ogr. odpow.

KRAKÓW, ŚW. TOMASZA 19

Telefony Nr. 109-83 i 109-93.

Adres teleg. Skarolina, Kraków.

Dostarcza po cenach konkurencyjnych:

kwalifikowane nasiona buraków pastewnych oraz wszystkie inne nasiona gwarantowanej jakości. Ziemiaki jadalne oraz sadzonki, słone, siano, pasze treściwe. Materiały budowlane. Węgiel, koks. Maszyny rolnicze. — Zboża!

Żądajcie ofert!

Swój do swego!

## Wykwintną

Kuchnię i Bufet

poleca:

# Restauracja „ŻYWIEC“

Władysława Bogusza

Kraków, ul. Florjańska L. 19.

Telefon 109-88.

Telefon 109-88.

Rok założenia 1889.

Rok założenia 1889.

## ZAKŁAD ŚLUSARSKI LUDWIK GÓRKA

Kraków, ul. Czarnowiejska 17

Telefon 121 32

wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres ślusarstwa budowlanego, jak: balustrady, drzwi żelazne kraty i t. p. Okucia okien i drzwi.

Wykonanie solidne.

Ceny przystępne.

Fabryczny skład

farb, lakierów, artykułów dezynfekcyjnych, chemicznych, kosmetycznych.

Specjalność:

lakierów samochodowe „DUCO“ fabryk krajowych i zagranicznych.

Dla P. T. właścicieli aut polecamy oleje smary, benzyny, irchy, gąbki i t. p.

Ceny kryzysowe.

Obsługa szybka i solidna.

„KOLORYT“ KRAKÓW, UL. BRACKA 11.  
Telefon 117-63.



## Wytwórnia mebli metalowych

### Bracia Tarabowie

SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOW.

# „MARS“

## Kraków, ul. Składowa L. 22

TELEFON Nr. 149-60.

Łóżka, szafki nocne, umywalnie z płytami marmurowymi—mosiężne i blaszane. Urządzenia dla szpitali pensjonatów oraz wszelkie inne wyroby meblowe z mosiądzu i żelaza.

### PRENUMERATA:

Rocznie . . . . 8 zł.

Półrocznie . . . . 5 „

Miesięcznie . . . . 1 „

### Ceny ogłoszeń:

Cała strona . . . 200 zł.

1/2 strony . . . . 125 „

1/4 . . . . 70 „

### Rękopisów

Redakcja nie zwraca.

Na odpowiedź prosimy załączyć

adres.